

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Каріна ЛУКАЩУК, 1998 року народження, громадянка України, освіта вища; у 2020 році закінчила Національний університет «Одеська юридична академія», де здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти «Магістр», спеціальність «Право»; у 2024 році закінчила Міжнародний гуманітарний університет, де здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти «Магістр», спеціальність «Психологія», працює начальником юридичного відділу Національного університету «Одеська юридична академія», у 2021 році вступила до аспірантури Національного університету «Одеська юридична академія», виконала акредитовану освітньо-наукову програму Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса (ОП 37284 Право (081 Право)).

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від 04.07.2025 року № 2082-10, у складі:

Голови разової Дениса КОЛОДІНА, доктора юридичних наук, доцента, декана спеціалізованої факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія»

Рецензентів: Миколи СТОЯНОВА, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

Віктора ЦИТРИКА, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

Офіційних Івана ТІТКА, доктора юридичних наук, професора, завідувача опонентів: кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Дмитра ЛІСНІЧЕНКА, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри кримінального процесу та криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ,

на засіданні «25» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Каріні ЛУКАЩУК на підставі публічного захисту дисертації «Оскарження повідомлення про підозру слідчому судді при розслідуванні корупційних правопорушень» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національному університеті «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник – Олександр ТОРБАС, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у науці кримінального процесуального права комплексним дослідженням специфіки оскарження повідомлення про підозру до слідчого судді при розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень і конкретизується в одержаних наукових результатах, які виносяться на захист, зокрема:

вперше:

- запропоновано розглядати діяльність НАБУ як розслідування «особливо небезпечних кримінальних правопорушень, що становлять загрозу національній антикорупційній безпеці держави» задля розмежування понять «корупційні кримінальні правопорушення», яке міститься в КК України, та тих правопорушень, які віднесені до підслідності НАБУ відповідно до ст. 216 КПК України;

- задля кращого гарантування реалізації права на захист під час оскарження повідомлення про підозру пропонується в ст. 276 КПК України передбачити обов'язок сторони обвинувачення одразу після повідомлення про підозру та роз'яснення прав також надати доступ до матеріалів досудового розслідування, якими обґрунтовується відповідна підозра (крім матеріалів про застосування заходів безпеки щодо осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також тих матеріалів, ознайомлення з якими на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню);

- запропоновано за аналогією з процедурою подання апеляційної скарги передбачити в ст. 303 КПК України вимоги, які мають висуватися до скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача та прокурора (скарга подається в письмовій формі; у скарзі зазначаються найменування суду, до слідчого судді якого звертається особа, яка подає скаргу; прізвище, ім'я та по батькові (найменування), місце проживання (перебування) особи, яка подає скаргу, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є; рішення, дія або бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, яка оскаржується; вимоги особи, яка подає скаргу, та їхнє обґрунтування із зазначенням того, у чому полягає незаконність рішення, дії чи бездіяльності; перелік матеріалів, що додаються; скарга підписується особою, яка її подає), а також передбачити в ст. 304 КПК України можливість винести слідчому судді ухвалу про залишення скарги без руху, в якій зазначаються недоліки скарги і встановлюється достатній строк для їхнього усунення;

- аргументовано необхідність надання викривачу права на подання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді за результатами розгляду скарги на повідомлення про підозру;

удосконалено:

- визначення корупції, яку відповідно до вимог ЗУ «Про запобігання корупції» доцільно розглядати як «використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі,

зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей»;

- перелік підстав оскарження повідомлення про підозру до слідчого судді, до яких належать: 1) необґрунтованість прийнятого рішення; 2) незаконність прийнятого рішення; 3) незаконність вручення письмового повідомлення про підозру;

- позицію щодо необхідності уточнення нормативного регулювання в частині закріплення заборони повторного звернення зі скаргою на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора за тих самих підстав;

- перелік підстав для оскарження ухвал слідчого судді за результатами розгляду скарг на повідомлення про підозру, до яких запропоновано відносити наступні: 1) апеляційна скарга стосується самої підозри; 2) апеляційна скарга стосується висновків або дій слідчого судді; 3) апеляційна скарга стосується і підозри, і рішення слідчого судді;

набуло подальшого розвитку:

- визначення поняття «підозра», яку в межах кримінального процесу пропонується розглядати як твердження уповноваженої посадової особи про ймовірність вчинення кримінального правопорушення особою, що може бути підтверджено достатніми доказами;

- формулювання переліку критеріїв, які має оцінити слідчий суддя при дослідженні питання обґрунтованості підозри при розслідуванні корупційних правопорушень, до яких належать існування події та складу корупційного кримінального правопорушення; причетність особи до інкримінованого корупційного кримінального правопорушення; наявність причинно-наслідкового зв'язку між вчиненим корупційним кримінальним правопорушенням та наслідками, які настали (для корупційних кримінальних правопорушень з матеріальним складом);

- пропозиція синхронізації нормативного регулювання та практики застосування ч. 1 ст. 278 КПК України шляхом виключення з даного положення імперативної вказівки про необхідність вручення письмового повідомлення про підозру в день його складання;

- позиція щодо необхідності внесення змін до ст. 306 КПК України шляхом виключення імперативного правила про неможливість проведення розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність без участі осіб, які подали таку скаргу, у випадках, коли такі особи заявили клопотання про розгляд скарги без їхньої участі.

Під час публічного захисту дисертантка продемонструвала, які саме результати наукового дослідження отримано вперше, які удосконалено, та які набули подальшого розвитку.

За результатами обговорення члени разової спеціалізованої вченої ради визнали, що вказані результати є такими, що дійсно містять наукову новизну та є репрезентативними відповідно до даного наукового дослідження, а також виконують наукове завдання, яке має істотне значення для кримінального процесу та інших суміжних галузей права та науки.

Дисертація виконана українською мовою.

За змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій, у тому числі 3 статі, опубліковані у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, 1 стаття, опублікована у виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази Web of Science, а також 7 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Лукащук К.Р. Підстави для скасування підозри у кримінальному процесі. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право.* 2024. № 27. С. 94-99. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-3047-2023-14-27-94-99>.

Лукащук К.Р. Оскарження незаконного повідомлення про підозру при розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень. *Держава та регіони. Серія: Право.* 2024. № 4. С. 260-265. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.4.42>.

Лукащук К.Р. Загальна характеристика підстав оскарження повідомлення про підозру при розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2024. № 12. С. 643-646. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-12/150>.

Lisitsyna, Y., Gurtieva, L., Pavlyshyn, A., Lukashchuk, K., & Nuriyev, E.Z. Corruption Crimes and Peculiarities of their Investigation Procedure under Martial Law. *Amazonia Investiga.* 2022. № 11(54). P. 41-49. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.54.06.4>.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили свої зауваження:

Денис КОЛОДІН, доктор юридичних наук, професор, декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія» зазначив, що підтримує в повному обсязі всі ті точки зору та висновки, які були надані вельмишановними офіційними опонентами та рецензентами, висловив слова підтримки. Зазначив, що захист сьогодні відбувся. Як наголошував Микола Михайлович, здобувачка є практикуючим працівником, вона очолює юридичний відділ. А кожен, хто працює на адміністративній посаді, розуміє, скільки часу залишається на науку. І тим не менш вона вчасно впоралась з усіма поставленими задачами і таки написала це дисертаційне дослідження. І сьогодні члени ради бачили, як вона аргументовано відповідала на всі зауваження опонентів, на ті питання, які ставилися членами ради. І навіть ті зауваження, які виникали, містили абсолютно дискусійний характер і здобувачка надала всі відповіді. Сьогодні члени ради бачили сміливі пропозиції, які здобувачка чітко

відстоювала. Зазначив, що підтримує колег в частині присудженні Каріні Русланівні ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право».

Микола СТОЯНОВ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», зауваження виклав у письмовій формі у наданій рецензії та оголосив під час виступу, у дискусії вказав, що робота являє собою комплексне системне дослідження. Цей шлях Каріна Русланівна прийшла не просто займаючись винятково наукою. Всі обізнані про її активну безпосередньо службову діяльність. Офіційний опонент впевнений на продовженні її наукової діяльності за наслідками у випадку присудження відповідного ступеню. Її вміння тримати удар, її вміння аргументовано відповідати на ті критичні зауваження з боку її опонентів переконують мене в тому, що вона дійсно заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Віктор ЦИТРИК, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», зауваження виклав у письмовій формі у наданій рецензії та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що у виступі Миколи Михайловича прозвучало те, що Каріна Русланівна дотична до практичної діяльності, тому не дивно, чому вона вирішила зупинитися і обрати саме це своєю сферою, адже вона викладає курс «Запобігання та протидія корупційним злочинам». Це є додатковим аргументом чи навіть головним аргументом на користь обрання такої тематики. Параметри успішного захисту роботи є, по-перше, оцінка постфактум, коли опоненти, рецензенти, усі охочі мають змогу ознайомитись з її змістом. І не менш важливою складовою є такий параметр, який відбувається в реаліях або в умовах реального часу. Тобто основна доповідь дисертації, а також відповіді на питання рецензентів та опонентів, ну і власне активна участь у дискусії, яка відбувалася в межах публічного захисту. Усі ці параметри були успішно представлені сьогодні на публічному захисті дисертаційної роботи Каріни Русланівни. Зазначив, що буде голосувати за присудження наукового ступеня доктора філософії Каріні Русланівні за спеціальністю «Право».

Іван ТІТКО, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, зауваження виклав у письмовій формі у наданому відгуку та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що коли традиційно приймається рішення про присудження наукового ступеня, оцінюється два параметри. Спочатку оцінюється робота, а потім оцінюється компетентність дисертантки сьогодні. Щодо роботи офіційний опонент висловив своє бачення у відгуку, який було надано. Бачення абсолютно позитивне, робота дійсно якісна і відповідає всім тим формальним вимогам, яким вона має відповідати. Але окрім цього також відповідає і якісному змістовному наповненню. Там є новизна, є актуальність, тобто до роботи жодних претензій немає. А сьогодні офіційний опонент мав честь познайомитися з дисертанткою, побачити її за науковою трибуною і переконатися, що пані Каріна дійсно набула тих компетентностей, яким має відповідати

науковець зі званням доктор філософії. Здобувачка абсолютно легко веде наукову дискусію, аргументовано відстоює свої позиції, тому, на думку офіційного опонента, сукупність цих двох параметрів, якісна робота плюс якісний захист дають всі підстави для присудження ступеня доктора філософії. Зазначив, що буде голосувати за присудження Каріні Русланівні ступеня доктора філософії в галузі «Право».

Дмитро ЛІСНІЧЕНКО, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ, зауваження виклав у письмовій формі у наданому відгуку та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що робота надзвичайно цікава, вона є оригінальною і офіційний опонент впевнений у тому, що є ще що розвивати в цьому напрямку. Що стосується безпосередньо предмету дослідження, то в подальшому реформування все-таки дійде до того, що буде окремий пункт, який буде регулювати порядок оскарження повідомлення про підозру, тому що цей пункт 10-й, який передбачає можливість оскарження повідомлення про підозру по дізнанню після місяця, а по слідству після двох, то його законодавець вигадував не як підставу для оскарження повідомлення про підозру, а підставу, що ближче оскарження як невиконання рішення. Тому він і виставив ці строки, що якщо слідчий або дізнавач не реалізував це протягом встановленого строку розслідування, то є підстави для оскарження. Але це дискусійні питання. Офіційний опонент переконаний, що дисертаційна робота Каріни Русланівни заслуговує в найшвидшій перспективі стати монографією і її необхідно опублікувати для більш широкого кола використання, як в науці, так і в навчальному процесі. Що стосується безпосередньо дисертантки, то офіційний опонент був вражений тим, як вона виступала, як вона дискутувала, як вона фахово занурилась до проблематики. Впевнений, що цей рівень дає їй абсолютне право претендувати на науковий ступінь доктора філософії за спеціальністю «Право».

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Каріні ЛУКАЩУК ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова

разової спеціалізованої вченої ради

Денис КОЛОДІН